

malt altid skal behandles af myndighederne i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.3.5.

Endvidere kan kompetencen med den kompetente myndigheds accept efter artikel 8 og 9 i visse situationer overføres til en myndighed i en anden kontraherende stat, hvis denne er bedre egnet til at behandle sagen. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.1.6. Se endvidere pkt. 3.2.3.

Endelig er flygtningebørn m.v. efter artikel 6 omfattet af kompetencen i den kontraherende stat, hvor de opholder sig, og artikel 11 og 12 giver myndighederne i en kontraherende stat mulighed for at træffe midlertidige afgørelser af hastende karakter eller afgørelser om foranstaltninger, der udelukkende har en territorialt afgrænset virkning, selvom barnet ikke har sædvanligt opholdssted i den pågældende stat. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.1.4., 3.3.1.8. og 3.3.1.9.

Konventionens kompetencebestemmelser kan resultere i, at sager om samme spørgsmål kan behandles af myndigheder i flere konventionsstater. Til løsning af sådanne problemer indeholder artikel 13 en litispændsregel, hvorefter myndighederne i en kontraherende stat skal afstå fra at udøve kompetence, hvis der på det tidspunkt, hvor sagen blev indledt, var indgivet anmodning om tilsvarende foranstaltninger til myndighederne i en anden kontraherende stat, der havde kompetence efter artikel 5-10 på det tidspunkt, hvor anmodningen blev indgivet, og denne anmodning stadig er under behandling. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.1.10.

Efter artikel 14 gælder beskyttelsesforanstaltninger truffet efter artikel 5-10, indtil de måtte blive ændret af myndigheder, der har kompetence hertil i henhold til konventionen. Bestemmelsen sikrer kontinuiteten i beskyttelsen af barnet, selvom barnet flytter til en anden konventionsstat.

3.2.2. Gældende ret

3.2.2.1. Forældremyndighed, værgemål og samvær

Reglerne om domstolenes internationale kompetence i sager om forældremyndighed findes i retsplejelovens § 448 c, som affattet ved lov nr. 525 af 24. juni 2005, der træder i kraft den 1. januar 2007. Efter denne bestemmelse kan bl.a. sager om forældremyndighed og samvær indbringes for retten her i riget, såfremt 1) sagsøgte har bopæl her, 2) sagsøgeren har bopæl her og enten har boet her i de sidste to år eller tidligere har haft bopæl her, 3) sagsøgeren er dansk statsborger, og det godtgøres, at vedkommende på grund

af sit statsborgerskab ikke vil kunne anlægge sag i det land, hvor vedkommende har bopæl, eller 4) begge parter er danske statsborgere, og sagsøgte ikke modsætter sig indbringelse for dansk domstol.

Reglerne indebærer navnlig, at domstolenes internationale kompetence grundlæggende er baseret på *forældrenes* bopæl – der forstås som domicil, jf. betænkningens afsnit 3.3.1.2.1. – hvorimod *barnets* bopæl ikke har selvstændig betydning for domstolenes internationale kompetence.

Om de forskellige begreber, der anvendes i dansk international privat- og procesret henvises til betænkningens afsnit 3.3.1.2.

Som supplement til retsplejelovens regler om international kompetence indeholder lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børneboftørelser) (jf. lov nr. 793 af 27. november 1990 med senere ændringer) regler om, at der i visse tilfælde – selv om domstolene for så vidt ifølge retsplejelovens regler har international kompetence – ikke kan træffes afgørelse i en forældremyndighedssag her i landet. Endvidere indeholder Den Nordiske Ægteskabskonvention kompetenceregler, der finder anvendelse i enkelte situationer (bekendtgørelse nr. 121. af 10. april 1954, om konvention mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indeholdende internationalprivatretilige bestemmelser om ægteskab adoption og værgemål, undertegnet i Stockholm den 6. februar 1931 med senere ændringer). Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.2.3. og 3.3.2.6.

Det er tvivlsomt, om der i dansk ret i øvrigt gælder en almindelig regel om international litispænds i sager om forældremyndighed. (Litispænds omhandler spørgsmålet om virkningen af et endnu ikke afsluttet sagsanlæg i udlandet; anlægges der en sag om samme forhold her i landet, kan sagen afvises.). Det antages dog, at domstolene foretager en konkret vurdering af, hvorvidt en her i landet verserende sag skal fortsætte eller udsættes, når der verserer en tilsvarende sag i udlandet. Det er endvidere i den juridiske teori anført, at der gælder en almindelig regel om international litispænds i forældremyndighedssager, hvor den udenlandske sag er anlagt i en stat, der har tiltrådt Europarådskonventionen af 1980, jf. ovenfor. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.2.5.

Statsamternes internationale kompetence i sager om forældremyndighed og samvær er reguleret ved §§ 16-19 i bekendtgørelse nr. 874 af 24. oktober 2002 om forældremyndighed og samvær m.v. Efter bekendtgørelsens § 16 kan et statsamt behandle en sag om forældremyndighed, hvis en af parterne har bopæl